

Kauppakadun ja Kuninkaankadun yleissuunnitelman hyväksyminen**Kaupunkisuunnittelujohtaja Juha Romppanen**
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut

Kauppakadusta ja Kuninkaankadusta laadittiin kaksi yleissuunnitelmavaihtoehtoa (VEA ja VEB), jotka olivat lautakuntakäsittelyssä 24.5.2017 ja julkisesti nähtävillä 5.6.–21.6.2017. Nähtävillä oloaikana suunnitelmista jätettiin viisi muistutusta/mielipidettä, jotka ovat liitteenä.

Yleissuunnitelmavaihtoehtojen tarkoituksena oli esittää kaksi erilaista periaateratkaisua, joilla Kauppakatua ja Kuninkaankatua kehitetään vuonna 2008 hyväksytyn keskusta-alueen liikenteen yleissuunnitelman linjausten mukaisesti ja kerätä kaupunkilaisten sekä sidosryhmien kommentteja vaihtoehtoista. Saatuja mielipiteitä ja muistutuksia on arvioitu syksyn 2017 aikana. Arvioinnin perusteella on valittu vaihtoehto A:n mukainen yleissuunnitelma, jota on kehitetty lopullisen katusuunnitelman pohjaksi.

Muistutuksen ja mielipiteet yleissuunnitelmavaihtoehtoista

Nähtävillä olleista yleissuunnitelmavaihtoehtoista jätettiin seuraavanlaisia muistutuksissa ja mielipiteitä:

Vaihtoehto A

- selkeä järjestely
- erottaa pyöräilyn jalankulusta
- liian vähän tilaa jalankululle
- liian kapea jalkakäytävä liikekiinteistöjen edustalla
- pyöräpysäköintiä ei huomioitu laisinkaan
- autojen pysäköinti vie liikaa tilaa

Vaihtoehto B

- erottaa pyöräilyn jalankulusta
- aivan liian vähän tilaa jalankululle
- riittämätön jalkakäytävän leveys liikekiinteistöjen edustalla
- pyöräpysäköintiä ei huomioitu laisinkaan
- monimutkainen liikennejärjestely
- pyöräilyn liikennejärjestelyjen kannalta epäjatkuo molemmissa päissä

Esitettiin autopysäköinnin keskittämistä pääosin Kuninkaankadulle. Kauppakadulle sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan vain muutamia pysäköintipaik-

01.11.2017

koja ja lisätään polkupyöräpysäköinti. Ehdotettiin Kauppakadulle lisää istutuksia korostamaan pihakadun vaikutelmaa.

Suhtauduttiin myönteisesti, kun yleissuunnitelmat parantavat pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden mahdollisuuksia ja turvallisuutta. Otettiin kantaa Snellmaninpuiston reunuslehmukien poistoon, jotka ovat esitetty puiston peruskorjaussuunnitelmassa. Muistutuksen mukaan reunapuita ei tulisi kaataa yhdellä kertaa.

Otettiin kantaa, että Kuopion keskusta-alueen liikenteen yleissuunnitelma vuodelta 2008 on vanhentunut. Muuttunut kulutuskysyntä, pitkällinen toriremontti ja Matkuksen kauppakeskuksen avaaminen ovat siirtäneet kulutuskysynnän keskustan ulkopuolelle. Helposti saavutettavat kadunvarsiparkkipaikat siirrettiin vaikeasti saavutettavaksi koettuun toriparkkiin ja parkkipaikkojen kokonaismäärä väheni aiemmasta. Kuopion laaja talousalue edellyttää yksityisautoilua myös jatkossa. Todettiin, että molemmat yleissuunnitelmavaihtoehdot heikentävät keskustan kaupallista asemaa, koska kadunvarsipysäköintipaikat vähenevät entisestään. Esitettiin, että olisi pikaisesti tehtävä uusi keskusta-alueen liikenneselvitys. Uuden liikenneselvityksen perusteella olisi mahdollista tehdä yksityiskohtaisempia suunnitelmia katujen käytöstä.

Todettiin, että Kauppakatu 12 liikekiinteistön toimintaedellytys on joustava asiakasliikenne. Kiinteistön toiminnan kannalta autopaikkojen poisto kiinteistön edestä ei ole hyväksyttävää (vaihtoehto B).

Todettiin, että Kauppakatu on erittäin vilkas matkailuakin palveleva jalankulku- ja pyöräily-yhteys torin ja matkustajasataman välillä. Näiden liikennemuotojen tulisi painottua suunnittelussa koko tämän välin osalta. Tästä syystä Kauppakadun osalta vaihtoehto A on perusteltu ja Maaherrankadusta Satakadulle vaihtoehto B. Kuninkaankadun osalta vaihtoehto B palvelee kirkossa kävijöitä parhaiten. Tulevan kirjasto-museokeskuksen yhteyksiä Museokadun kautta Snellmaninpuistoon tulisi myös tutkia samanaikaisesti.

Liikenneverkon ja katutilan jäsentely

Liikenneverkko ja katutila esitetään toteutettavaksi vaihtoehto A:n periaatteita noudattaen.

Kauppakatu

Kauppakatu välillä Vuorikatu - Maaherrankatu muutetaan pyöräkaduksi. Pyöräkatu on sekaliikenteenä toteutettu korkeatasoinen pyöräliikenteen yhteys, jossa pyöräliikenteellä on autoliikenteeseen nähden ensisijainen asema. Pyöräkadulle ei ole Suomessa vielä omaa liikennemerkkiä, joten kadulla noudatettavat liikennesäännöt merkitään ensimmäisessä vaiheessa nykyisen lainsäädännön mukaisesti pihakatu-merkillä. Pyöräliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi pyöräkatuun liittyvät kadut asetetaan väistämisvelvollisiksi.

Maksullinen kadunvarsipysäköinti sallitaan vain merkityillä paikoilla. Pysäköintipaikat sijoitetaan kadun molemmille reunoille, jotta ne ovat helpommin saavutettavissa molemmista ajosuunnista. Molemmiin puoliin sijoittelulla saadaan lisäksi autojen ajolinjasta loivasti kaareileva, joka vaikuttaa alentavasti ajonopeuksiin. Pysäköintipaikkoja saadaan kadun varteen yhteensä 19 kappaletta. Lisäksi Maaherrankadulle Snellmaninpuiston puoleiseen reunaan sijoit-

01.11.2017

tetaan kaksi uutta pysäköintipaikkaa. Pyöräkatuosuudella ei käytetä reunakiviä eikä muitakaan liikkumista haittaavia porrastuksia.

Pihakatu-liikennemerkkin myötä katuosuuden nopeusrajoitus muuttuu 20 km/h. Kauppakadun ja Kuninkaankadun liikennevalo-ohjaus poistetaan ja liittymäalue Kuninkaankadun suunnasta tehdään korotettuna. Vuorikadun ja Maaherrankadun liittymiin asennetaan Kauppakadun suuntainen yliajettava reunakivi, joka ehkäisee ajoneuvojen turhaa kääntymistä Kauppakadulle. Maaherrankadun liittymään sijoitetaan teräspollareita ohjaamaan ajoneuvoliikennettä. Maaherrankadun risteysaluetta kavennetaan uuden niemekkeen avulla. Pyöräliikenne jatkaa Maaherrankadun liittymästä sataman suuntaan Kauppakadun pohjoisreunan nykyistä yhdistettyä jalkakäytävää ja pyörätietä pitkin.

Kauppakatu - Maaherrankatu liittymän liikennevalo-ohjaus säilytetään. Yleissuunnitelmassa on esitetty myös Kauppakatu - Vuorikatu liittymän säilyttämistä valo-ohjattuna. Em. liittymän valo-ohjauksen poistamisedellytyksiä tutkitaan yksityiskohtaisen katusuunnittelun aikana. Mikäli päädytään valo-ohjauksen poistoon, tehdään liittymäalue tällöin korotettuna.

Kuninkaankatu

Kuninkaankadun jalkakäytävät levennetään Tuomiokirkon puolella 5.00 metriseksi ja Snellmaninpuiston puolella 3.00 metriseksi. Ajoina kavennetaan 5.00 metriseksi. Ajoneuvoliikenne rajataan katualueen keskelle reunakivien, valaisinpylväiden ja teräspollareiden avulla. Katuosuuden nopeusrajoitus muutetaan 30 km/h. Kauppakadun ja Kuninkaankadun liittymä tehdään Kuninkaankadun suunnasta korotettuna. Minna Canthin kadun liittymään asennetaan Kuninkaankadun suuntainen yliajettava reunakivi, joka ehkäisee ajoneuvojen turhaa kääntymistä Kuninkaankadulle. Kadunvarsipysäköintiä ei sijoiteta Kuninkaankadulle, jotta historiallinen kaupunkikuva Tuomiokirkon ja Snellmaninpuiston välissä säilyy.

Tuomiokirkon puolen jalkakäytävän ja ajoradan väliin sijoitetaan näkymälään 8 cm:n reunakivi, jotta jalkakäytävän sivukaltevuus ei muodostu liian jyrkäksi. Snellmaninpuiston puolella ajoradan ja jalkakäytävän välinen reunakivi on samassa tasossa.

Yöajokiellot

Itä-Suomen poliisilaitos on aiemmin vuonna 2016 tiedustellut mahdollisuutta asettaa yöajokielto (klo 22–06) Kauppakadulle (Vuorikatu - Kuninkaankatu) ja Vuorikadulle (Minna Canthin katu - Kauppakatu) liikenteen valvonnan helpottamiseksi ja yöaikaisen ”kortteliajon” vähentämiseksi. Tällöin yöajokielltoa ei asetettu, koska niiden asettamiselle ei nähty erityisiä liikenneturvallisuusperusteita. Lisäksi todettiin, ettei yksittäisten katuosuuksien asettaminen yöajokieltoon vähennä ”kortteliajoa”, vaan todennäköisesti siirtää sen jollekin toiselle katuosuudelle.

Yleissuunnitelman mukaisessa tilanteessa katujen luonne muuttuu merkittävästi nykytilasta, jonka johdosta poliisin aiemmin esittämä yöajokiellon asettaminen on perusteltua liikenneturvallisuuden kannalta. Esitetään, että asetetaan yöajokielto (klo 22–06) Kauppakadulle (Vuorikatu - Maaherrankatu), Vuorikadulle (Minna Canthin katu - Kauppakatu) ja Kuninkaankadulle (väli Minna Canthin katu - Tulliportinkatu). Yöajokielto ei koske linja-autoja, takseja, huolto- ja tontille ajoja.

Valaistus**Kauppakatu**

Kauppakadun katuvalaistusta on tutkittu kahdella erilaisella toteutusvaihtoehdolla. Vaihtoehtojen havainnekuvasovitukset on esitetty yleissuunnitelmassa. Vaihtoehto 1 on Kuopion perinteisistä valaistusratkaisuista poikkeava ripustusvalaistusratkaisu ja vaihtoehto 2 on perinteinen pylväsasenteinen ratkaisu. Valaistus esitetään toteutettavaksi vaihtoehto 1:n periaatteita noudattaen.

Vaihtoehto 1

Katu valaistaan uusilla korkeatasoisilla LED-ripustusvalaisimilla. Valaisimena käytetään samaa valaisinmallia kuin kävelykeskustassa ja saneeratuissa ydinkeskustan rännikaturistikoissa. Valaisimet kiinnitetään vaijerin avulla katualueen reunoilla uusiin pylväsiin tai ankkuroimalla vaijerit kiinteistöjen seiniin. Pylväsmallina käytetään vanhan Kuopion tyyliä ristikkopylväitä. Pysäköintipaikkojen kulmiin sijoitetaan pollarit, joiden sivuissa on valoaukotukset. Pollareiden sisään asennetaan LED-spottivalaisimet. Kauppakatu - Kuninkaankatu ja Kauppakatu - Maaherrankatu risteysalueille Snellmaninpuiston sisäänmenokäytävien läheisyyteen sijoitetaan korkeat ristikkopylväät, joissa on kolme/neljä LED-valaisinta eri suuntiin. Korkeat ristikkopylväät valaistaan sisältä kahdella LED-kohdevalolla.

Valaistuksen kustannusarvio vaihtoehdossa 1 on noin 240 000 € (alv. 0 %), jakautuen:

- ripustusvalaisimet 9 000 €
- ristikkopylväät (sis. vaijerit ja kiinnityskalusteet) 75 000 €
- ristikkopylväiden jalustat 24 000 €
- pysäköintipollarit (sis. spottivalaisimet ja jalustat) 30 000 €
- aukiopylväät (sis. kohdevalot, varret ja valaisimet) 21 000 €
- sähkötarvikkeet ja asennustyöt 80 000 €

Vaihtoehto 2

Katu valaistaan uusilla korkeatasoisilla LED-pylväšvalaisimilla. Valaisimena käytetään samaa valaisinmallia kuin kävelykeskustassa ja saneeratuissa ydinkeskustan rännikaturistikoissa ja pylväänä perinteisiä kahdeksan metriä korkeita kartiopylväitä. Pylväät ja valaisimet sijoitetaan perinteiseen tyyliin katualueen reunoille vastakkain. Pysäköintipaikkojen kulmiin sijoitetaan pollarit, joiden sivuissa on valoaukotukset. Pollareiden sisään asennetaan LED-spottivalaisimet. Snellmaninpuiston sisäänmenokäytävien läheisyyteen sijoitetaan korkeat ristikkopylväät, joissa on kolme/neljä LED-valaisinta eri suuntiin. Korkeat ristikkopylväät valaistaan sisältä kahdella LED-kohdevalolla.

Valaistuksen kustannusarvio vaihtoehdossa 2 on noin 135 000 € (alv. 0 %), jakautuen:

- katuvalaisimet 17 000 €
- kartiopylväät ja valaisinvarret 12 000 €

01.11.2017

- kartiopylväiden jalustat 5 000 €
- pysäköintipollarit (sis. spottivalaisimet ja jalustat) 30 000 €
- aukiopylväät (sis. kohdevalot, varret, valaisimet ja perustukset) 24 000 €
- sähkötarvikkeet ja asennustyöt 45 000 €

Kuninkaankatu

Katu valaistaan uusilla korkeatasoisilla LED-pylväsvalaisimilla. Valaisimena käytetään samaa valaisinmallia kuin kävelykeskustassa ja saneeratuissa ydinkeskustan rännikaturistikoissa ja pylväänä perinteisiä kartiopylväitä. Snellmaninpuiston ja Tuomiokirkon välisen suojatien yhteydessä käytetään samaa valaisin- ja pylväsmallia kuin Tuomiokirkon portailla sekä uudistuvassa Snellmaninpuistossa.

Valaistuksen kustannusarvio on noin 15 000 €, jakautuen:

- katuvalaisimet 5 000 €
- pylväät varsineen 3 000 €
- pylväsjalustat 2 000 €
- sähkötarvikkeet ja asennustyöt 5 000 €

Pintamateriaalit, kalusteet ja kasvillisuus

Pintakiveyksien lopulliset materiaalit, värisävyt ja ladontakuviot sekä katukalusteiden mallit värisävyineen ja pyöräpysäköintipaikkojen kappalemäärät malleineen päätetään yksityiskohtaisessa toteutussuunnittelussa. Yleissuunnitelmassa esitetyt mallikuvat ovat esimerkkejä.

Kauppakatu

Katu verhoillaan reunasta reunaan uudella pinnastaan tasaisella harmaalla graniittikiveyksellä, jollaista on käytetty Kauppakadun kävelykatuosuudella. Pintakiveyksen kuvio on sama kuin kävelykeskustassa, mutta käännettynä salmiakin muotoon ja rajattuna punaisella pinnastaan tasaisella graniittikivellä. Suurin osa punaisesta graniittikiveyksestä on jo valmiiksi hankittu kävelykeskustahanketta varten. Valmiiksi hankitut kivet saadaan täten käyttöön pelkällä asennustyön hinnalla. Pysäköintiruudut merkitään kulmistaan valkoisella pinnoitteella ja P-merkillä. Suojatiet kivetään mustavalkealla raidoituksella.

Polkupyöräpysäköintipaikat sijoitetaan Puusepänkadun ja Kuninkaankadun liittymiin. Puusepänkadun ja Vuorikadun välissä kadun pohjoisreunalla sijaitsevan tukimuurin yhteyteen asennetaan kaarevia penkkejä ja tukimuurin päälle istutusruukkuja.

Kuninkaankatu

Kuninkaankadun Snellmaninpuiston puoleinen jalkakäytävä verhoillaan vanhan Kuopion katujen mukaisesti kenttäkiveyksellä. Tuomiokirkon puoleinen jalkakäytävä sekä suojateiden jatkeet Snellmaninpuistoon verhoillaan helppokulkuisella pinnastaan tasaisella harmaalla graniittikiveyksellä, jollaista käy-

01.11.2017

tetään myös Kauppakadulla. Ajoradalla käytetään Kauppatorin vanhaa nupukiveystä. Suojatiet kivetään mustavalkealla raidoituksella.

Suurin osa Kuninkaankadun valaisinpylväistä varustetaan kukka-amppeleilla kävelykeskustan tapaan.

Kustannukset

Katujen kokonaiskustannusennuste on n. 1.8 milj. € (alv. 0 %), jakautuen:

- Kauppakatu n. 1.3 milj. €
- Kuninkaankatu n. 0.5 milj. €

Kustannusarviot sisältävät katurakenteiden, kadun pintarakenteiden (graniittikiveyksiä), kuivatuksen, katukalusteiden ja valaistuksen (valaistusvaihtoehto 1) rakennuskustannusten lisäksi suunnittelu- ja rakennuttamiskustannukset.

Kauppakadun rakentaminen aloitetaan tämän hetkisen tiedon mukaan vuonna 2018. Snellmaninpuiston saneeraus käynnistyy myös Kauppakadun rakentamiseen liittyviltä osilta, mm. puiston rajalla olevan tukimuurin uusinnalla. Snellmaninpuiston saneeraus jatkuu vuonna 2019, jolloin puisto rakennetaan loppuun. Kuninkaankadun rakentaminen on ajoitettu tämän hetkisessä investioitiohjelmassa vuodelle 2019.

Vaikutusten arviointi**Arvio ilmastovaikutuksista**

Hanke on ilmastopoliittisilta vaikutuksiltaan positiivinen, koska katujen rakentaminen parantaa keskustan kevyen liikenteen verkostoa edistään kävelyä ja pyöräilyä.

Yrityspoliittinen lausunto

Hanke on yritysvaikutuksiltaan positiivinen, koska se työllistää rakennusalaan ja parantaa Kuopion keskustan yleisilmettä.

Esitys

Esitän, että kaupunkirakennelautakunta hyväksyy Kauppakadun ja Kuninkaankadun yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi.

Liitteet

- 28 3760/2017 Saadut muistutukset
- 29 3760/2017 Kauppakadun ja Kuninkaankadun yleissuunnitelma
- 30 3760/2017 Kauppakadun ja Kuninkaankadun sijaintikartta

Valmistelija

Mikko Niskanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5336

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Jarmo Pirhonen

Lautakunta hyväksyy kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

